

Representantforslag 12 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Knut Storberget, Else-May Botten, Arild Grande og Ingvild Kjerkol

Dokument 8:12 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Knut Storberget, Else-May Botten, Arild Grande og Ingvild Kjerkol om å lovfeste god handelsskikk for å sikre viktige forbrukerinteresser

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til at få, store aktører i dag utgjør dagligvarebransjen i Norge. Konkurransesituasjonen er hard. For å sikre forbrukerne god, trygg og rimelig mat er det viktig med sunn konkurranse. For å sikre produsenter av mat en mulighet for å nå frem til butikkhyllene er det avgjørende med forhandlinger som ivaretar hensyn til god handelsskikk. En økt produksjon av norsk mat på norske ressurser er avhengig av mulighet til å kunne distribuere og selge maten i markedet.

Forslagsstillerne viser til at en lov om god handelsskikk vil være ett av mange virkemidler som også sikrer mer åpenhet og mulighet for reell påvirkning og markedsmessig styring av prissetting av dagligvarer, slik at disse blir så rimelige som mulig.

Regjeringen Stoltenberg II nedsatte to utvalg for å kunne bedre konkurransesituasjonen i matvarebransjen og som resulterte i forslag om lov om god handelsskikk, henholdsvis NOU 2011:4 (Matkjedeutvalget) og NOU 2013:6 (Dagligvarelovutvalget). Forslagsstillerne mener lovforslaget som er utarbeidet nå bør legges frem for Stortinget til behandling, og at lovforslaget også må omfatte distribusjon av dagligvarer. Det må, etter forlagsstillerne mening, også i lovforslaget sikres god kontroll og sanksjonsmulighet ved brudd på lovgivningen.

Matkjedeutvalget pekte på vesentlige utfordringer i det norske matmarkedet og dokumenterte en utvikling i verdikjeden som har negative konsekvenser for forbrukerne, for utviklingen i dagligvarehandelen, og for matproduksjonen her i landet. Rapporten viste bl.a. at maktforholdet mellom kjedene og leverandørene i det norske dagligvaremarkedet er varig endret. Utvalget presenterte en rekke forslag til tiltak, bl.a. at det skulle etableres en egen lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden.

Som en oppfølging av tilrådingene fra matkjedeutvalget nedsatte regjeringen Stoltenberg et ekspertutvalg (Dagligvarelovutvalget) som fikk i oppgave å utrede hvordan prinsippet om god handelsskikk og hensynet til forbrukerne best kan ivaretas i lovgivningen. Et enstemmig utvalg konkluderte med at forhandlingsløp og kontraktsforhold mellom leverandører og dagligvarekjedene er av en slik art at Norge trenger en lov om god handelsskikk. Dette bør gjøres for å sikre viktige forbruker- og samfunnsinteresser knyttet til produksjon og omsetning av mat. Utvalget anbefalte også at det blir etablert et handelstilsyn som skal håndheve loven.

Siden to utvalg har konkludert med at det er behov for klarere kjøreregler for forhandlinger i dagligvarekjedene, etterlyses nå handling fra Landbruks- og matdepartementets side. Det vises også til at man denne sommeren har hatt den største prisøkningen på mat siden 1982, med en økning i matpriser på 3,5 pst. fra juni til juli. Denne økningen er høyere enn den økningen regjeringen la grunnlag for gjennom økte målpriser på mat i årets jordbruksoppgjør. Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug har gitt uttrykk for at hun mener dagligvarebransjen tar for godt betalt for matvarene, og at det er behov for å se nærmere på hvor fortjenesten i verdikjeden havner.

En lov om god handelsskikk skal bidra til mer forutsigbarhet og ryddighet i forhandlingene mellom le-

verandører og kjedene. For å sikre mer velfungerende verdikjeder på et så sentralt samfunnsområde som mat mener forslagsstillerne at forslaget om lov om god handelsskikk nå må følges opp. Distribusjons-elementet må også ivaretas i forbindelse med lovfor-slaget.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen innen juni 2015 legge frem forslag til lov om god handelsskikk med tilsynskapasitet, som også omfatter distribusjonen av mat-varer.

8. oktober 2014